

ביום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד

קונטרס חמישי ארבע אמות של הלכה

עניני לימוד הלכה

הקונטרס הזה יוצא לאור לראשונה, וכבושם הזה עדיין לא נראה, מאיר עינים, ומעט מן האור ידחה הרבה מן החושך אשר יכסה ארץ, ובעזרה"ת יעורר את לבות בני ישראל מתרדמתם, ויביא תועלת רבה לעם ישראל, יען כי רבתה בה ההזנחה, ובוודאי שהמעין בקונטרס לבו יתעורר להתחזק ולהתאמץ ביתר שאת וביתר עז, לעורר את עצמו ואת הזולת ללימוד השולחן ערוך אורח חיים בכל יום, ויפעל בכל כוחו ואונו לזכות את הרבים.

יוצא לאור בעז"ה על ידי:
מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך
אורח חיים – מחבר עם רמ"א
חשוך תשס"ו לפ"ק – ברוקלין ניו יארק יצ"ו

הוצאת:

מצוה גדולה לזכות את הרבים

לפרסם את הלימוד שו"ע אורח חיים – מחבר עם רמ"א
בבתי כנסיות – בבתי מדרשות – בשמחות – לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל – לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא"
ע"י לימוד "הלכה" בכל יום – שהוא תורה לשמה
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

בקשה ותודה מראש

כשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אי אפשר לספר בלי שגיאות, ועל כן בקשתינו מאת הלומדים, שאם ימצאו שגיאה, יואילו להעביר לנו על מנת לתקנה במהדורה הבאה בע"ה.
טעל. למסירת תיקונים הגהות והערות: 5939-683 (347)

תוכן הענינים

קונטרס המישי
ארבע אמות של הלכה
עניני לימוד הלכה

מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד יג.....

והנה עסק התורה לשמה הוא, להבין לשמור ולעשות! יג.....

דעת הבעל שם טוב זי"ע על לימוד השולחן ערוך בקביעות יד.....

הגאון בעל אבני נזר זצ"ל כותב במכתב: יד.....
על ידי לימוד פוסקים ו"שולחן ערוך", זוכין לגן עדן יד.....

כזהר הרקיע דא הלכה – ואת עלית על כלנה... טו
כל מי שזוכה להלכה אחד יורש עולם אחד... טו
אשריהם אלו שעוסקים בהלכה שבזה יוצא השכינה מהגלות... טו

השכינה אינו שורה אלא בד' אמות של הלכה!.. טו
על ידי לימוד פוסקים, עד שידע להורות הוראות על ידי זה גורם פקידה לכמה עקרות... טז

ד ארבע אמות תוכן הענינים של הלכה

בזכות לימוד ההלכה שהוא מסטרא ד"נער", עתיד לקיים בה "וינערו רשעים ממנה", דאינון איסור טמא ופסול סמאל ומשרייתיה!..... טז

מי שהוא בק"י בהלכ"ה של הקב"ה שהיא השכינה, הקב"ה עמו, שבשביל ההלכה לא יזוז ממנו לעולם..... יז

"ובלבנים", דא ליבון הלכה..... יז

כשמנפין ההלכה כסולת נקייה, מתפרנסת בזה הנשמה, כמו שהגוף מתפרנס בדברי העולם – שזה לעומת זה עשה אלקי"ם, לחם הגוף ולחם התורה, זה הוא שכתוב לכו לחמי בלחמי..... יז

איתן מושבך ושים בסלע קנך – אית"ן תני"א, כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף, שהם שוני הלכו"ת ומשניות – כל דיבור ודיבור שיוצא מפיו של אותו תני"א, שמוציא לשם ה' בין בתורה בין בתפלה בין בברכה, בין בכל מצוה ומצוה, מה כתוב בו: "יפרוש כנפיו", אותו נשר, שהוא דיבור שבו ה' – ומפני זה "ישארו על אברתו" – ישארו, כגון "ישא ה' פניו אליך" – ומאי "ושים בסלע קנך"? אלא אמר דוד עליו: "ה' סלעי ומצודתי" – אף כך תנא שהוא בו הלכ"ה, חזקה כסלע, שאין פטיש יכול לפוצץ אותה בכל קושיות העולם, בזה הוא מקנן הנשר..... יח

ארבע אמות תוכן הענינים של הלכה ה

ויש בעלי הלכו"ת שדומים לכוכבים, זה הוא שכתוב: "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" – לא ככוכבים שנאמר בהם "וכל צבאם יבול", אלא כאלו כוכבי העולם הבא שהם לעולם ועד עומדים תדיר..... יט

לימוד התורה למעשה הוא "תורה לשמה", ומשתלם בזה שם הוי"ה כולו, ואם אינו לומד לקיום המעשה השם תור"ה בו לבטלה..... יט

הקב"ה אין לו חפץ ובחירה בעולמו אלא במין האדם העוסק בהלכה..... כ

תכלית בחירתו וחפצו של הקדוש ברוך הוא מעולמו הוא רק במין האדם העוסק בהלכה שמקומו ארבע אמות..... כ

פישו"ן – פי ששונה הלכות..... כ

עיקר תורה לשמה היא התורה שאדם לומד כדי לקיימה..... כ

הלכ"ה – שהולך בדרך הישר..... כא

הקב"ה אין לו שעשוע ושמחה אחרת זולת לימוד הלכה..... כא

אין לו מקום אחר בעולמו..... כא

כל אדם בכל מקום שהוא יש לו בחינת ארבע אמות להתקרב בהם לה' יתברך – ואלו הארבע אמות זוכין ע"י הלכות – למצוא לו מקום בכל

מקום שהוא להתקרב על ידו לה' יתברך, עד שידע היטב שהאדם בכל מקום שהוא יש לו ארבע אמות, דהיינו שיש שם גם כן מקום ועצה להתקרב לה' יתברך – וזה יקר מאד בעיניו יתברך, ואין לו בעולמו אלא אלו הארבע אמות של הלכה, כי זה עיקר גדולתו וכבודו שיתקרבו כל הרחוקים אליו יתברך..... כב

ועיקר כבוד התורה להקים בתי מדרשות ובית ועד לחכמים אשר שם יתנו תוקף הלכה, כי זה עיקר חיינו..... כג

וזהו שריד שהותיר ה' לנו ברוב רחמיו – אין לה' בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, כי הוא במקום קרבן וזבח ומקטיר קטורת – וכעת ההוגים בתורה לשמה, זוכים ששריית שכינה שם..... כג

אין לו לקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, הכוונה על אדם צדיק הלומד תורה לשמה, וכל אדם הוא ד' אמות, והוא נקרא ד' אמות של הלכה, ועליו שורה שכינה, וזהו שיש לקב"ה בעולמו – והחי יתן אל לבו עד מתי יעבור קיץ וחורף ולא נעשה דבר לתקון נשמתו, ועד אנה יהיו לבושנו צואים..... כג

גברא דמרא עלמא חפץ בו..... כד
אין נמלט לשום איש תירוץ ואמתלא על ביטול תורה, חזקו בתורה לשמה, כי היא חיינו וקיום

הגלות, כי היא הנותנת חיים לעוסקים בה לשמה, ולמה תרחקו מחיים..... כד

ד' אמות של הלכה אדמת קודש הוא – ונמשך ממילא הברכה לישראל..... כה

ה'ריעו ל'הוי"ה כ'ל ה'ארץ ר"ת הלכה, כי מיום שחרב בהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, והוא פנימיותה הנכלל בד' אותיות השם, והוא המכוין באמרם, תורה לשמה, אל השם המתלבש בהלכה ומאיר בתוכו – והני ד' אמות גופייהו, אי גמירי להו אינשי בהדי הלכה אין, אי לא, לא השלימו מצותן..... כה

כשנחרב בית המקדש, כל השלימות בטלה, חוץ מד' אמות של הלכה – הקב"ה אין לה אלא ד' אמות של הלכ"ה, שהיא הכל"ה – ובזכותם נזכה במה דכתיב, ה'קיצה ל'פקוד כ'ל ה'גוים, ר"ת הכל"ה..... כו

אין לו להקב"ה בכל העולם ובכל הארץ, אלא ד' אמות של הלכה – התודה וההלכה קיימים בכל הארץ, ואינם בטלים..... כו

הלומד שלא לשמה לא על מנת לעשות לידע לבוא מעשה, רק רוצה ללמדה לידע חכמתה וסתריה לבד, נוח היה לו שלא היה יוצא לאויר העולם..... כז

בהיותו נושא ונותן בדברי תורה יהיה הכונה אל תקוני השכינה דהיינו הלכה אל האמת..... כז

ארבע אמות של הלכה הוא כתר תורה ..... כח

השכינה לא ירדה למטה מעשרה, רק בסוד ד', דהיינו ד' אמות של הלכה..... כח

אשרי יושבי ביתך, כלומר שראוי להיות יושב בד' אמות של הלכה לא ילך חוצה ..... כט

השפע יורד בכל יום תמיד, כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם, והוא סוד ד' אמות של הלכה שהם להקב"ה בעולמו ..... כט

על ידי הלכ"ה יוצאין מכל הצרות – הלכ"ה מסוגל להולדה בנקל..... כט

מוכרח אדם ללמוד בכל יום הלכה..... לא

כל העולם כולו נברא בשביל אותו האדם שהוא ד' אמות של הלכה – ועל ידי זה יש לכל העולם כולו שיתוף וחיבור עם ד' אמות של הלכה..... לב

פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה, שלא עסק בארבע אמות של הלכה – כי שם ביתו יתברך... לג

אין לו להקב"ה בעולם הזה אלא ארבע אמות של הלכה – ואז כאשר על ידי עסק התורה למטה, ממשיך שפע שורש תורה שעוסקים בה למעלה לג.....

הקב"ה יחסה עליו כנפיו להציל אותו מכל גזירות רעות, ותפלתו תהיה קרובה להתקבל, ונכסיהון מתברכין בכל הברכות..... לד

השכינה נקראת ה'כל"ה, בהיפוך אתוון הלכ"ה – וזהו סוד יחוד קוב"ה ושכינתיה..... לד

אין להקב"ה בעולמו משכן ומכון לשבתו, אלא ארבע אמות של הלכה, שהוא רצונו יתברך וחכמתו, המלוובשים בהלכות הערוכות לפנינו. לה כל זמן שיושב באהל תורה בד' אמות של הלכה וקובע מקום לתורתו, אויביו נופלים תחתיו..... לה

מזמן שהקדושה נתגרשה כל כך אצל כל אדם, צריכין לראות שלהיכן שהולכים, לא לצאת מד' אמות של הלכה של תורה, רק בכל הגילגולים צריכין להחזיק במשפטי התורה..... לו

כשנעשה שלחנו ד' אמות של הלכה אז הוא נעשה דוגמת בית המקדש..... לו

ד' אמות של הלכה יש לו קדושת ארץ ישראל – אויר ההלכ"ה מחכים כמו אויר ארץ ישראל – הלכה פסוקה מזככת המחשבה, ומוציא המחשבות זרות והדמיונות מהלב..... לו

ארבע אמות של הלכה קדוש בקדושת ארץ ישראל שאויר ארץ העמים נפלט מתוכו לגמרי מכל צד על ידי החרב דשתי פיות ונכנס אויר קדוש..... לו

י ארבע אמות תוכן הענינים של הלכה

האוצר של יראת שמים שהוא בבית גנזיו דהשם יתברך, הן הם גם כן הארבע אמות של הלכה, שאין לו להקב"ה בעולמו משחרב בית המקדש אלא הם – ומזה בא לשלימות הקדושה מה שמקדשין אותו מלמעלה להכניס קדושה בכל מעשיו הגופניים.....לח

ארבע אמות של הלכה זהו משכן הקב"ה שהוא הצלם אלקי חופף עליו ושוכן בקרב מוחו בהתבוננו בהלכה ותורת ה' .....לח

ארבע אמות הוא מקומו של אדם בכל מקום, ולכן אמרו "ארבע אמות של הלכה", רצה לומר 'הלכ"ה', 'ההילוך והנהגה על פי התורה'.....לט

כל כתות החיצונים מצטרפים בהכרח להסתלק ולהתגרש מד' אמות של הלכה, וזר לא יקרב בהיכלו כי קדוש יאמר לו – הד' אמות של הלכה בלבד הן הנה ד' אמות הללו ששורה בהם ד' אותיות שמו הגדול שנסקלו מאבן ונפנו ממכשול, כמאמר הכתוב פנו דרך ה', כי ד' אמות הללו הוא דרך ה' השראת שמו יתברך, וזר לא יקרב אליהם כי קודש הם – "קונות לו בכל מקום", אפילו ברשות הרבים מקום החיצונים שאינם חפיצים ברשות היחיד רשות יחידו של עולם ברוך הוא, מכל מקום בכל מקום הילוכו של אדם קונות לו ד' אמות הללו, שהחיצונים מסתלקין ובורחין מהם, והם להקב"ה בלבד.....מ

ארבע אמות תוכן הענינים של הלכה יא

רק הד' אמות של הלכה היא כתריס בפני המקטרגים..... מא

מצות קימה הוא ד' אמות בשביל הד' אמות של הלכה – קומתו של אדם ד' אמות..... מא

ויתן לך האלקים: (א) טל השמים, (ב) ומשמני הארץ, (ג) ורוב דגן, (ד) ותירוש, הד' דברים הללו הן הן ד' אמות של הלכה, ואנחנו בגלות אין לנו אלא ארבע מדות אלו..... מב

העומד להתפלל מתוך ד' אמות של הלכה הקליפה בורחת מפני שרה גבירתה..... מב

"ושכנתי בתוכם", בכל מקום שהם יעשו לי מקדש ד' אמות של הלכה שם אשכון בתוכם – "ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלקים זה", "יעקב אמרם על "ארבע אמות של הלכה", כי ז"ה כל האדם..... מב

ארבע אמות בגימטריא תש"ך – חלל אוהל מועד היה גם כן תש"ך – בשלשים יום יש תש"ך שעות – גם אדם צריך לזה המספר של תש"ך הוא קרבן לה' לקיים ופדויו מבן חודש..... מג

אין עומדין להתפלל אלא מתוך הלכה פסוקה, לפי שאין להקב"ה בעולמו רק ד' אמות של הלכה..... מד

יב ארבע אמות תוכן הענינים של הלכה

הד' תיבות "ה'ריעו ל'ה' כ'ל ה'ארץ" שהראשי
תיבות שלהם הלכ"ה, הם בסוד הארבע אמות של
הלכה.....מד

— קונטרס חמישי —
"ארבע אמות של הלכה"
עניני לימוד הלכה

א.

**מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא
ארבע אמות של הלכה בלבד**

אמר ליה רבא לרפרם בר פפא לימא לן מר מהני מילי מעלייתא דאמרת משמיה דרב חסדא במילי דבי כנישתא אמר ליה הכי אמר רב חסדא מאי דכתיב אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה יותר מבתי כנסיות ומבתי מדרשות והיינו דאמר רבי חייא בר אמי משמיה דעולא מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד ואמר אביי מריש הוה גריסנא בנו ביתא ומצלינא בבי כנישתא כיון דשמענא להא דאמר רבי חייא בר אמי משמיה דעולא מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד לא הוה מצלינא אלא היכא דגריסנא רבי אמי ורבי אסי אף על גב דהוון להו תליסר בי כנישתא בטבריא לא מצלו אלא ביני עמודי היכא דהוון גרסי.

(תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ח עמוד א)

ב.

והנה עסק התורה לשמה הוא, להבין לשמור ולעשות!

והנה עסק התורה לשמה הוא, להבין לשמור ולעשות!

(יערות דבש – ח"ב, ב, דרוש ג')

ג.

דעת הבעל שם טוב זי"ע על לימוד השולחן ערוך בקביעות

מובא ב"כתר שם טוב": שלימוד השולחן ערוך רק המחבר עם רמ"א, הוא כדי שירכוש ידיעה נרחבת בכל חלקי השולחן ערוך, ואם יצטרך האדם לדעת הלכה מסויימת, ידע היכן לחפש זאת, יתעמק בכל נושאי הכלים והפוסקים הדנים בהלכה זו ויוכל לברר היטיב הלכה למעשה.

ד.

הגאון בעל אבני נזר זצ"ל כותב במכתב:

עליכם רועי ישראל החיוב לאשר ולקיים בכל כנסיה מישראל, שבכל עיר ועיר, להיות הרב העומד בראשם, להורות להם הוראת איסור והיתר קובע עת בין מנחה למעריב, ללימוד עם האנשים הפוחרים והפועלים בבית המדרש איזה לימוד הלכה, וכפי אשר יכשר בעיניו לפי המקום, ועל ידי כן יזכו לעשות תורתם קבע וכו' וזו יתקיימו בידם, וידוע שכל השפעת המזונות בא בכח התורה הקדושה.

ה.

על ידי לימוד פוסקים ו"שולחן ערוך", זוכין לגן עדן

על ידי לימוד פוסקים ו"שולחן ערוך", זוכין להיות בעל הבית ומושל על הארץ, ועל ידי זה זוכה להקים שערי גן עדן, ולהשיג על ידי זה חכמה עילאה וחכמה תתאה שהוא עיקר תענוג גן עדן.

(קיצור ליקו"מ ח"א סימן רפ"ו)

ו.

כזה הרקיע דא הלכה – ואת עלית על כלנה

כזה הרקיע דא הלכה, דאיהי קבלה למשה מסיני, וכמה עולימאן אית לה דאינון הלכות פסוקות, דאתמר בהון ועלמות אין מספר, ואיהי סלקא על כלנה, הדא הוא דכתיב (משלי ל"א) ואת עלית על כלנה, ואיהי עם כלנה, כמה דאוקמוהו הלכה ברבים.

(תיקוני זוהר יד:)

ז.

כל מי שזוכה להלכה אחד יורש עולם אחד

כל צדיק וצדיק אית ליה עולם בפני עצמו, וכל מאן דזכה להלכה חד ירית עלמא חד, כל שכן מאן דזכה למסכתא חדא, או לתרין, או לשתין, דאתמר בהון ששים המה מלכות, דכל מסכתא מטרוניתא איהי בגרמה, זכאה איהו מאן דירית לה בהאי עלמא, דהלכה עולימא דמטרוניתא, דאיהי קבלה.

(תיקוני זוהר יד:)

ח.

אשריהם אלו שעוסקים בהלכה שבזה יוצא השכינה מהגלות

זכאין אינון דמשתדלין בשכינתא דאיהי על כלנה בהלכה, לאפקא לה מן גלותא, דאתמר בה ובפשעכם שולחה אמכם, ולמיזל לה לגבי בעלה, למהוי לה קבלה בדרועוי, לקיים בה שמאלו תחת לראשי וכו'.

(תיקוני זוהר יד:)

ט.

השכינה אינו שורה אלא בד' אמות של הלכה!

כי יקרא קן צפור וגו' (דברים כב, ו), רצה לומר כי יקרא התורה צריך שתהיה קן לצפור, כי צפור היא השכינה ואינו שורה אלא

טז ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

בד' אמות של הלכה, והתורה נקרא קן שלה, וצריך ללמוד לשם זה שיהיה קן צפור, ואז תשרה השכינה, והיא המדרכת את האדם למעלה בקודש.

וזה כשתעשה כן, אז "לפניך בדרך", רצה לומר השכינה שהיא לפניך בענין שויתי ה' לנגדי תמיד (תהלים טז, ח), והיא תורה לך הדרך אשר תלך ולא תכשל, ולכן כתיב שויתי רצה לומר שהוא עושה זאת על ידי פעולתו הטובה שיהיה השם לנגדו כאמור.

(מאור עינים)

י.

על ידי לימוד פוסקים, עד שידע להורות הוראות על ידי זה גורם פקידה לכמה עקרונות

על ידי לימוד פוסקים, עד שידע להורות הוראות על ידי זה גורם פקידה לכמה עקרונות.

(ספר המדות מערכת בנים, ח"ב אות כ')

יא.

בזכות לימוד ההלכה שהוא מסטרא ד"נער", עתיד לקיים בה "וינערו רשעים ממנה", דאינון איסור טמא ופסול סמאל ומשרייתיה!

קום רעיא מהימנא דודאי מאן דאשתדל בהלכה שלא לשמה ורווח הלכה ודאי בתפישה איהי לגביה ועם כל דא אוקמוה לעולם יעסוק אדם בתורה אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה והאי הלכה מסטרא דנער טוב דאתפרש מאילנא דטוב ורע דאיהו איסור והיתר טומאה וטהרה כשר ופסול. ועל שם נער אתקריאת איהי נערה דעתיד לקיים בה וינערו רשעים ממנה (איוב לח, יג) דאינון איסור טמא ופסול סמאל ומשרייתיה.

(זוהר רע"מ ח"ג רעז).

יב.

מי שהוא בק"י בהלכ"ה של הקב"ה שהיא השכינה, הקב"ה עמו, שבשביל ההלכה לא יזוז ממנו לעולם

וקודשא בריך הוא הכי סלקין אתווי דיליה יב"ק, כגוונא דא הקב"ה בחושבן יב"ק. ומאן דאיהו בק"י בהלכה דיליה, דאיהו שכינתא, קודשא בריך הוא עמיה דבגינה לא יזוז מניה לעלם. דאית הלכה דאיהו נערה דילה, מסטרא דנער, ובגינה אתמר הלכה כפלוגי, אבל הלכה דילך רעיא מהימנא, איהו דאתמר בה הלכה למשה מסיני, מפי הגבורה יהיב לך קודשא בריך הוא ברתא דיליה. ובגין דא על הלכות אחרנין אתמר, (משלי לא כט) רבות בנות עשו חיל, על הלכה דילך אתמר, ואת עלית על כלנה, דאתגברת על כלהו בגבורה, (שופטים ו יב) יהו"ה עמך גבור החיל, אתקין (ס"א אתתקף) כך ואשלים בניינא דמלכא, ואיהו בני בנייניה על פומך ועל ירך, זכאה חולקך.

(זוהר ח"ב קטז).

יג.

"ובלבנים", דא ליבון הלכה

"ובלבנים", דא ליבון הלכה.

(זוהר ח"ג רע"מ בהעלותך, קנג).

יד.

כשמנפין ההלכה כסולת נקייה, מתפרנסת בזה הנשמה, כמו שהגוף מתפרנס בדברי העולם – שזה לעומת זה עשה אלקי"ם, לחם הגוף ולחם התורה, זה הוא שכתוב לכו לחמי בלחמי

תניינא בהו אבנין מפולמין קליפא תקיפא כאבנא מפולמא לקבל תרין קליפין אלין מוין ותבן דחטה קליפא תליתאה דקיקא לקבל סובין דחטה דהכא איהו מתדבק בחטה ולא יכיל לאתפרשא מתמן עד דטחנין ליה בריחיא דאינון לקבל טוחנות דפומא דבר נש דצריך למטחן בהון

יח ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

מלין דאורייתא עד דיהון בקמח סלת נקיה ובנפה דאיהי שפה אתבריר פסולת דאיהי סובין (דאורייתא) עד דישתכח הלכה סלת נקיה.

בההוא זמנא נטיל לה לבא ומוחא וכל אברין דגופא דאתפשט בהון נשמתא ואתפרנסת בה נשמתא כגזונא דגופא אתפרנסת במלין דעלמא דזה לעומת זה עשה אלקים נחמא דגופא ונהמא דאורייתא הדא הוא דכתיב לכו לחמו בלחמי.

(זוהר ח"ג רע"מ פנחס, רכז.)

טו.

איתן מושבך ושים בסלע קנך – איתן תני"א, כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף, שהם שוני הלכו"ת ומשניות – כל דיבור ודיבור שיוצא מפיו של אותו תני"א, שמוציא לשם ה' בין בתורה בין בתפלה בין בברכה, בין בכל מצוה ומצוה, מה כתוב בו: "יפרוש כנפיו", אותו נשר, שהוא דיבור שבו ה' – ומפני זה "ישא"הו על אברתו" – ישא"הו, כגון "ישא ה' פניו אליך" – ומאי "ושים בסלע קנך"? אלא אמר דוד עלי: "ה' סלעי ומצודתי" – אף כך תנא שהוא בו הלכ"ה, חזקה כסלע, שאין פטיש יכול לפוצץ אותה בכל קושיות העולם, בזה הוא מקנן הנשר

איתן מושבך ושים בסלע קנך (במדבר כד, כא). איתן תני"א תמן קנא דנשרא עלאה ואיהי שכינתא ועלה אתמר כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף דאינון שוני הלכות ומשניות.

וכל דבור ודבור דנפיק מפומי דההוא תני"א דאפיק בין לשמא דידוד בין באורייתא בין בצלותא בין בברכה בין בכל פקודא ופקודא מה כתיב ביה יפרוש כנפיו ההוא נשרא דהוא דבור דביה ידוד יקחהו ישא"הו על אברתו מאי על אברתו על ההוא אבר דב"נ (ס"א דההוא נשרא) דביה מצוה ידוד אתקרי אבר דשכינתא ובג"ד ישא"הו על אברתו ישא"הו כגון ישא ידוד פניו אליך.

ומאי ושים בסלע קנך אלא אמר דוד עליה יי' סלעי ומצודתי. אף הכי תנא דאיהו ביה הלכה תקיפא כסלע דלית פטיש

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה יט

יכיל לפצצא יתה בכל קושיין דעלמא בהאי איהו מקננא נשרא. וכל תנאים אתקריאו קנים דילה ובגין דא כי יקרא קן צפור לפניך בארח מקרה זמנא חדא כאושפיזא ואכסנאי דאזדמן לפום שעתא בבי אושפיזיה.

(זוהר ח"ג רע"מ פנחס, רלח:)

טז.

ויש בעלי הלכו"ת שדומים לכוכבים, זה הוא שכתוב: "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" – לא ככוכבים שנאמר בהם "וכל צבאם יכול", אלא כאלו כוכבי העולם הבא שהם לעולם ועד עומדים תדיר

ואית מארי הלכות דדמיין לככביא הה"ד (דניאל יב, ג) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד לאו ככוכבים דאתמר בהון וכל צבאם יכול (ישעי' לז, ד) אלא כאינון ככביא דעלמא דאתי דאינון לעולם ועד קיימי תדיר.

(זוהר ח"ג רע"מ פנחס, רלח:)

יז.

לימוד התורה למעשה הוא "תורה לשמה", ומשתלם בזה שם הוי"ה כולו, ואם אינו לומד לקיום המעשה השם תור"ה בו לבטלה

כי שם התורה העצמי הוא המעשה, שהרי היא נקראת תורה לשון הוראה, להורות לאדם כיצד יעשה המצות, ואם אינו עושה נמצא שם תורה בו לבטלה. ועד"ה לשמה הוא לשם ה', והכוונה להביא התורה בקיום המעשה שהיא בה"א אחרונה של שם ונמצא בזה משתלם ידו"ד כלו.

(ראשית חכמה בהקדמה)

כ ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

יח.

הקב"ה אין לו חפץ ובחירה בעולמו אלא במין האדם העוסק בהלכה

ודרשו רז"ל (ברכות דף ח) אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד כלומר שאין לו חפץ ובחירה בעולמו אלא במין האדם העוסק בהלכה שמקומו ארבע אמות.

(כד הקמח לרבינו בחיי, ערך תורה)

יט.

תכלית בחירתו וחפצו של הקדוש ברוך הוא מעולמו הוא רק במין האדם העוסק בהלכה שמקומו ארבע אמות

וכבר אמרו חז"ל (בברכות ח'), אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד, כלומר שתכלית בחירתו וחפצו של הקדוש ברוך הוא מעולמו הוא רק במין האדם העוסק בהלכה שמקומו ארבע אמות.

(שמירת הלשון ח"א, שער התורה פ"ג)

כ.

פישו"ן – פי ששונה הלכות

"שם האחד פישו"ן, פירוש "פישו"ן, לשון נומריקון פ"י שונה הלכות (זוה"ק בראשית), רוצה לומר ששונה הלכות דאין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ד' אמות של הלכה.

(נועם אלימלך, פרשת בראשית)

כא.

עיקר תורה לשמה היא התורה שאדם לומד כדי לקיימה

עיקר תורה לשמה היא התורה שאדם לומד כדי לקיימה.

(ראשית חכמה בהקדמה)

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה כא

כב.

הלכה – שהולך בדרך הישר

ההלכה הם דברי תורה שהם באמת כך פירושם לא יטו ימין ושמאל מן האמת, ולפיכך נקרא "הלכה", שההולך בדרך אינו נוטה מן הישר לא לימין ולא לשמאל, כך דבר הלכה אינו נוטה מנקודת האמת.

(תפארת ישראל למהר"ל מפראג, פרק ע)

כג.

הקב"ה אין לו שעשוע ושמחה אחרת זולת לימוד הלכה

וידוע אמרם ז"ל בגמרא (ברכות ח.) מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, ואין לו שעשוע ושמחה אחרת זולת זה.

(ישמח משה פרשת בראשית)

כד.

אין לו מקום אחר בעולמו

ואין לו להקב"ה בעולמו, ר"ל מקום לשרות בו, אלא ד' אמות של הלכה היא מקומו (ברכות ח.).

(ישמח משה פרשת תרומה)

כל אדם בכל מקום שהוא יש לו בחינת ארבע אמות להתקרב בהם לה' יתברך – ואלו הארבע אמות זוכין ע"י הלכות – למצוא לו מקום בכל מקום שהוא להתקרב על ידו לה' יתברך, עד שידע היטב שהאדם בכל מקום שהוא יש לו ארבע אמות, דהיינו שיש שם גם כן מקום ועצה להתקרב לה' יתברך – וזה יקר מאד בעיניו יתברך, ואין לו בעולמו אלא אלו הארבע אמות של הלכה, כי זה עיקר גדולתו וכבודו שיתקרבו כל הרחוקים אליו יתברך

מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד. היינו שיזכה האדם על ידי ההלכה לילך בו ארבע אמות על כל פנים שזהו שיעור מקומו של אדם, כי כל אדם יש לו ארבע אמות שהם נמשכין מארבע אותיות הוי"ה, היינו שכל אדם בכל מקום שהוא יש לו בחינת ארבע אמות להתקרב בהם לה' יתברך – ואלו הארבע אמות זוכין על ידי הלכות, על ידי כח הצדיקים.

ועכשיו מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא אלו הארבע אמות של הלכה – היינו מי שזוכה על ידי הלכות התורה לבחינת ארבע אמות, דהיינו למצוא לו מקום בכל מקום שהוא להתקרב על ידו לה' יתברך, דהיינו שיגיע לו הארה מהתורה עד שידע היטב שהאדם בכל מקום שהוא יש לו ארבע אמות, דהיינו שיש שם גם כן מקום ועצה להתקרב לה' יתברך – וזה יקר מאד בעיניו יתברך, ואין לו בעולמו אלא אלו הארבע אמות של הלכה, כי זה עיקר גדולתו וכבודו שיתקרבו כל הרחוקים אליו יתברך.

(ליקוטי הלכות, הלכות סעודה, ה, לה)

כו.

ועיקר כבוד התורה להקים בתי מדרשות ובית ועד לחכמים אשר שם יתנו תוקף הלכה, כי זה עיקר חיינו

ועיקר כבוד התורה להקים בתי מדרשות ובית ועד לחכמים, אשר שם יתנו תוקף הלכה, "כי זה עיקר חיינו", ושם ה' שורה במקום ד' אמות של הלכה [ברכות ח.].

(יערות דבש ח"א, דרוש י')

כז.

וזהו שריד שהותיר ה' לנו ברוב רחמיו – אין לה' בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, כי הוא במקום קרבן וזבח ומקטיר קטורת – וכעת ההוגים בתורה לשמה, זוכים ששריית שכינה שם

וזהו שריד שהותיר ה' לנו ברוב רחמיו, ואין לה' בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, כי הוא במקום קרבן וזבח ומקטיר קטורת, אשר על ידי קטורת וקרבנות, שכן ה' בין כרובים ובדי ארון, וכעת ההוגים בתורה לשמה, זוכים ששריית שכינה שם.

(יערות דבש – ח"ב, דרוש ה')

כח.

אין לו לקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, הכוונה על אדם צדיק הלומד תורה לשמה, וכל אדם הוא ד' אמות, והוא נקרא ד' אמות של הלכה, ועליו שורה שכינה, וזהו שיש לקב"ה בעולמו – והחי יתן אל לבו עד מתי יעבור קיץ וחורף ולא נעשה דבר לתקון נשמתו, ועד אנה יהיו לבושונו צואים

והנה כמו שיש להתאונן על חורבן בית המקדש בסילוק שכינה, כן יש להתאונן במיתת צדיקים, כי במ בחר ה' אוה לשכון עליהם, כמ"ש הרמב"ם בפירוש המשנה [ברכות ח ע"א] על אין לו לקב"ה בעולמו אלא

כד ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

ד' אמות של הלכה, שהכוונה על אדם צדיק הלומד תורה לשמה, וכל אדם הוא ד' אמות, והוא נקרא ד' אמות של הלכה, ועליו שורה שכינה, וזהו שיש לקב"ה בעולמו...

והחי יתן אל לבו עד מתי יעבור קיץ וחורף ולא נעשה דבר לתקון נשמתו, ועד אנה יהיו לבושנו צואים.

(יערות דבש – ח"ב – דרוש ו')

כט.

גברא דמרא עלמא חפץ בו

אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה... והוא גברא דמרא עלמא חפץ בו.

(יערות דבש ח"ב, דרוש ז')

ל.

אין נמלט לשום איש תירוץ ואמתלא על ביטול תורה, חזקו בתורה לשמה, כי היא חיינו וקיום הגלות, כי היא הנותנת חיים לעוסקים בה לשמה, ולמה תרחקו מחיים

אבל באמת אין נמלט לשום איש תירוץ ואמתלא על ביטול תורה, ובכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב, שהוא מקום ציה וצלמות, אוי להם לבריות מעלבונה של תורה [אבות ו, ב].

ולכן נא חזקו בתורה לשמה, כי היא חיינו וקיום הגלות, ובה עיקר מצב ישראל, כאומרו [דברים ח ג] לא על הלחם לברו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה', והיינו התורה, כי היא הנותנת חיים לעוסקים בה לשמה, ולמה תרחקו מחיים.

(יערות דבש – ח"ב, דרוש ט"ז)

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה כה

לא.

ד' אמות של הלכה אדמת קודש הוא – ונמשך ממילא הברכה
לישראל

כי (ברכות ח.) אין ל' להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של
הלכה ונמשך ממילא הברכה לישראל. וזה שנאמר (שמות ג,
ה) כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. ר"ל כי כאשר אתה
עומד עליו ובהמקום הזה הוא השראת השכינה הנה ממילא אדמת
קדש הוא.

(תפארת שלמה מועדים, לשבועות)

לב.

ה'ריעו ל'הוי"ה כ'ל ה'ארץ ר"ת הלכה, כי מיום שחרב בהמ"ק
אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, והוא פנימיותה
הנכלל בד' אותיות השם, והוא המכוין באמרם, תורה לשמה, אל
השם המתלבש בהלכה ומאיר בתוכו – והני ד' אמות גופייהו, אי
גמירי להו אינשי בהדי הלכה אין, אי לא, לא השלימו מצותן

כתב הרב רבי ישראל סרוג, הריעו ל'ה' כ'ל הארץ, ר"ת
הלכה. כי מיום שחרב בהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של
הלכה, והוא פנימיותה הנכלל בד' אותיות השם, והוא המכוין
באמרם, תורה לשמה, אל השם המתלבש בהלכה ומאיר
בתוכו, ל'מי שישים אליו לבו, ואז רוחו ונשמתו אליו
יאסוף שיאיר כולם בעיונו, אלמא הלכה לבד בלתי הסוד אינה
מספקת. והני ד' אמות גופייהו, אי גמירי להו אינשי בהדי
הלכה אין, אי לא, לא השלימו מצותן.

עוד, ארבע אמות, גי' תש"ך, וכן תמים דרכו עם אותיות הא"ל, הרי
שנ"ת חיים. והנה תש"ך הוא ע"ב דא"א בכללות עשר, והיינו גי' פום
ממלל רברבן, שמדבר בפשט ומכוון לרזי תורה. "של" הלכה בגי' שמים,
דא ז"א, וכן השכינה, ששניהם נכללין בכוונת לשמ"ה, וכן עולה לשמה
ע"ה מ"ק.

כו ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

(פרי עץ חיים למהרח"ו, שער הזמירות פ"ד)

לג.

כשנחרב בית המקדש, כל השלימות בטלה, חוץ מד' אמות של הלכה – הקב"ה אין לה אלא ד' אמות של הלכה, שהיא הכל"ה – ובזכותם נזכה במה דכתיב, ה'קיצה ל'פקוד כ'ל ה'גוים, ר"ת הכל"ה

עוד ארבע אמות של הלכה, גי' אלף רבתיא בכללות עשר, היינו אלף קי"א, סוד אי"ק מקור האותיות, הכולל כל התורה כולה. וכשם שכל הקרבנות בטלות לעתיד לבא חוץ מן התודה, כן כשנחרב בית המקדש, כל השלימות בטלה, חוץ מד' אמות של הלכה, כדקאמרין שאין בטלות לעולם.

וזה סוד סמיכות הפסוק זה לתחלתו, שהוא מזמור לתודה. והכוונה, כי אחר חרבן חזרה המלכות אב"א, לד"ם תחתונות שהוא תנה"י, והקב"ה מפורש כאן בסוד מלכות, שאין לה אלא ד' אמות של הלכה, שהיא הכלה. ובזכותם נזכה במה דכתיב, "הקיצה ל'פקוד כ'ל ה'גוים, ר"ת הכל"ה, וזה הטעם שאסור לילך אחורי אשה בד"א שלה, כי שם מקומה, ותופסת כל שיעור הזה, ואין לגרום בה דינין ח"ו. עוד, ד' אמות, הם הוי"ה ואהי"ה, שהם גי' אמ"ה ע"ה...

(פרי עץ חיים למהרח"ו, שער הזמירות שם)

לד.

אין לו להקב"ה בכל העולם ובכל הארץ, אלא ד' אמות של הלכה – התודה וההלכה קיימים בכל הארץ, ואינם בטלים

מזמור לתודה הריעו לה' כל הארץ. הנה ר"ת הריעו לה' כל הארץ הוא הלכ"ה. רמז אל מה שאמרו חז"ל, אין לו להקב"ה בכל העולם ובכל הארץ, אלא ד' אמות של הלכה. ונסמך עם קרבן התודה, לרמזו גם כן אל מה שאמרו חז"ל, כי כל הקרבנות בטלים לעתיד, חוץ מקרבן תודה. באופן, כי התודה וההלכה קיימים בכל הארץ, ואינם בטלים.

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה כו

(שער הפסוקים למוהר"ו, ספר תהילים סימן ק')

לה.

הלומד שלא לשמה לא על מנת לעשות לידע לבוא מעשה, רק רוצה ללמדה לידע חכמתה וסתריה לבד, נוח היה לו שלא היה יוצא לאויר העולם

והלומד שלא לשמה, רצונו לומר, לא על מנת לעשות לידע לבוא מעשה, רק רוצה ללמדה לידע חכמתה וסתריה לבד, א"כ נוח היה לו שלא היה יוצא לאויר העולם, שאז היתה השגתו מרובה מאד אלף אלפים ככה, כמו שמשגיג עתה, כאשר נשמתו מלובשת באף חומרי הזה, אשר הוא מסך מבדיל וגורם חושך להשגת נשמתו, וזה שכתוב "כל המצוה וכו' תשמרון לעשות", שעיקר כונתו יתברך היה במה שהלביש מצוותיו ית' בדברים גשמיים, כדי לגרום חיים נצחיים לעולם הבא גם לנפש ולגוף היסודי, שהוא קישור שמים וארץ ביחד כמ"ש.

(שיח יצחק ח"א, דרוש לסיום הש"ס אות ל"ו)

לו.

בהיותו נושא ונותן בדברי תורה יהיה הכונה אל תקוני השכינה דהיינו הלכה אל האמת

עוד יהיה רגיל לכוון בהיותו נושא ונותן בדברי תורה, שיהיה הכונה אל תקוני השכינה לתקנה ולקשמה אל התפארת, דהיינו הלכה אל האמת, וזהו מחלוקת לשם שמים דהיינו חסד ונבונה לבא אל התפארת שמים להסכים הלכה עמו, וכל מחלוקת שיצא מן המדה הזאת יבדל ממנו, כי לא יתאחו אלא בחוץ, ויפגום מדת השלום תפארת, ואין לך מחלוקת שלא יפגום התפארת, אלא מחלוקת התורה לשם שמים, שגם אם היא אינה לשם שמים יתרחק ממנה שסופה גיהנם כנוכר בזוהר בראשית.

כח ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

והעסק בתורה יהיה אל כונת קישוטי שכינה ליחודה עם קב"ה, שזו תורה לשמה, עושה ממש מדת התפארת שהוא נותן לה קישוטים, גם הוא בתורתו נותן קישוטים אל השכינה, ואם יכוון להנות לעצמו ידע שזה אוכל הנאות מדברי תורה ופוגם במדה הזו שהיא קודש ומוציאה אל דברי חול, וכאשר יעסוק בתורה להנאת גבוה אז הוא ממש מתנהג על פי מדות אלו. ועיקר הכל הוא לצרף עצמו במבחן מחשבתו באמצע משא ומתן, ואם יראה בעצמו ערות דבר יחזור בו, ולעולם יודה על האמת, כדי שימצא שם התפארת מדת אמת, שאם יכחיש יטרידו מעליו, וכן צריך לכוין בכל עניניו אל האמת שהיא מדה זו, ובזה כשיבא לידו שקר ידע שמכחיש המדה הזו ויברח מפניו. וזמ"ל.

(חסד לאברהם – השקת כ"ח)

לז.

ארבע אמות של הלכה הוא כתר תורה

ועשו לי מקדש כדי לשום בו הארון שבו העדות, ואף בחורבנו שיהיה נגנו, ושכנתי בתוכם דהיינו בד' אמות של הלכה, הוא כתר תורה.

(ספר השל"ה הקדוש - ספר שמות, פרשת תרומה, תורה אור אות ז')

לח.

השכינה לא ירדה למטה מעשרה, רק בסוד ד', דהיינו ד' אמות של הלכה

ואמרו רבותינו ז"ל (סוכה ח.), השכינה לא ירדה למטה מעשרה, ואז תשרה השכינה בסוד ד', דהיינו ד' אמות של הלכה, שאמרו רז"ל (ברכות ח.), מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה.

(ספר השל"ה הקדוש - ספר שמות, פרשת תרומה, דרך חיים תוכחות מוסר)

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה כט

לט.

אשרי יושבי ביתך, כלומר שראוי להיות יושב בד' אמות של הלכה לא ילך חוצה

ובשני פרשיות הראשונות אמר בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך, כי הישיבה נאה בבית, כמו שנאמר (תהלים פד, ה), אשרי יושבי ביתך, כלומר שראוי להיות יושב בד' אמות של הלכה לא ילך חוצה. גם יהיה יושב ומשמר כל תורת הבית, דהיינו התורה והמצוות הנודתים בבית דבר יום ביומו.

(ספר השל"ה הקדוש, מסכת חולין - פרק נר מצוה אות ח')

מ.

השפע יורד בכל יום תמיד, כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם, והוא סוד ד' אמות של הלכה שהם להקב"ה בעולמו

גם בנוסח שלושת ברכות הנ"ל צריכים למצוא רמז. ומצאתי בהנהגת תפלת הדרת קודש וזה לשונו, והקשיתי שיחתום נתן התורה כמו שהתחיל הברכה אשר בחר בנו ונתן לנו שהוא עבר. ונראה לעניות דעתי שלכך חתם נתן התורה שהוא הווה, כי השפע הנכבד הוא יורד בכל יום תמיד, כנרמז בפסוק (תהלים קלג, ג) כמלך חרמון שיורד על הררי ציון כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם, והוא סוד ד' אמות של הלכה שהם להקב"ה בעולמו.

(ספר השל"ה הקדוש - תולדות אדם, בית ה' אות ה')

מא.

על ידי הלכ"ה יוצאין מכל הצרות – הלכ"ה מסוגל להולדה בנקל

ובשביל זה מכונה התורה בשם הלכה, כי תודה מביאין כשיוצאין מצרה, כי כשנפלין לאיזהו צרה, חס ושלום, אזי עיקר הצרה בלב, כי הלב יודע ומרגיש הצרה ביותר, כמו שכתוב (משלי י"ד) לב יודע

ל ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

מרת נפשו כי הלב מבין (ברכות ס"א), ועל כן הוא מרגיש הצרה ביותר. ואזי בשעת הצרה מתכנסים כל הדמים ועולים אל הלב, כמו כשיש צרה באיזהו מקום חם ושלוש אזי מתכנסים כולם אל החכם שיש שם לקבל ממנו עצה. כמו כן נתקבצים כל הדמים ועולים אל הלב, לבקש עצה ותחבולה כנגד הצרה ואזי הם שוטפים על הלב ואז הלב בצרה וברוחק גדול כי לא די שהלב דואג בעצמו כי הוא מרגיש הצרה יותר מכולם אף גם הדמים שוטפין עליו ומצריין לו מאד. ועל כן כשיש חם ושלוש צרה לאדם, הלב דופק בדפיקות גדולות, כי הוא מבקש לנענע מעצמו ולהשליכם מעליו, ועל כן הוא דופק בדפיקות גדולות בשעת הצרה חם ושלוש, ואחר כך כשיוצאין מהצרה אזי חוזרין תחלכות הדמים לילך כסדר בתוך שבילי הגוף. ועל כן התודה שהיא באה כשיוצאין מהצרה היא מכונה בשם הלכה, על שם תהלכות הדמים, שהולכין כסדר כשיוצאין מהצרה כנ"ל.

ומזה באה הולדה בנקל. כי בשעה שאשה כורעת לילד ירכותיה מצטננות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה יא:), ועל ידי זה נעשה ההולדה, כי הדמים עולין למעלה, ואזי נדחק המקום שם, ואזי הם דוחים את הולד לחוץ, ואחר כך חוזרים הדמים למקומם, שזה בחינת תודה הלכה, שהוא בחינת תהלכות הדמים, שחוזרים לילך כסדר כנ"ל. כי גם ההלכה היא בחינת הולדה, כי יש תמכי אוריתא, שנותנים ממון ללומדי תורה, ובתחלה הם מחסרים ממונם מעצמם, כי כשנותנים הממון להתלמיד חכם, נחסר אצלם, שזה בחינת ירכותיה מצטננות, כי דמים תרתי משמע. אבל אחר כך, על ידי ממונם שמחזיקין התלמיד חכם, ונולד הלכות שהם בחינת חסד, אזי על ידי השפעת החסד חוזר ונתמלא החסרון.

וזה בחינת שעשוע עולם הבא, בבחינת (ישעיה ל'): "והיה אור הלבנה כאור החמה", הנאמר לעתיד, כי הלבנה טבעה קר, בחינת חסרון וקרירות, ועתידה להתמלא כאור החמה, בחינת מלוי החסרון, שזה בחינת הולדה, בחינת הלכות, שהם בחינת שעשוע עולם הבא כנ"ל. וזה בחינת (בראשית ב'): "אלה תולדות השמים והארץ בהבראם" באברהם (בראשית רבה פרשה י"ב), הינו חסד, כי ההולדה על ידי

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה לא

בחינת הלכות, שהם בחינת חסד כנ"ל. וזה בחינת (תהלים ק): "מזמור לתודה הריעו לה' כל הארץ". לתוד"ה אותיות תולד"ה. הריעו ל'ה' כ"ה ה'ארץ ראשי תיבות הלכה, כמונא. כי ההלכות, בחינת תודה, הם בחינת הולדה כנ"ל.

וזה שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סוטה י): 'אסא חלה את רגליו, על שעשה אנגריא בתלמידי חכמים. כי על ידי שעשה אנגריא בתלמידי חכמים וביטל אותם מן ההלכות, על ידי זה חלה את רגליו, כי ההלכות הם בחינת תיקון וקיום הרגליו, כי ההלכות הם בחינת תהלוכות הדמים, שחוזרין והולכין כסדר כנ"ל, ואסא שפגם בזה ובטל את התלמידי חכמים מן ההלכות, על כן חלה את רגליו.

וכשזוכין לבחינת תודה הלכה, על ידי זה נתגלה אור האמת ומאיר בהדיבור, כי מתחלה כשהדמים שוטפין על הלב הוא בחינת פגם האמת, בבחינת (משלי כ"ט): "אנשי דמים ישנאו תם", אבל אחר כך כשיוצאין מהצרה, שזה בחינת תודה הלכה, אזי מאיר האמת, בבחינת (מיכה ז): "תתן אמת ליעקב, חסד לאברהם". "חסד לאברהם" היינו הלכות כנ"ל על ידי זה מאיר האמת ומשלים הדיבור, כי עיקר שלימות הדיבור על ידי אמת, כי קושטא קאי וכו' (שבת ק"ד), ואפילו שקר אין לו קיום רק על ידי אמת (כמו שפירש רש"י (במדבר י"ג) על פסוק: "וגם זבת חלב ודבש" וכו').

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב, סימן ב')

מב.

מוכרח אדם ללמוד בכל יום הלכה

אל תרגזו בדרך וכו'. ופירש רש"י ז"ל אל תתעסקו בדבר הלכה וכו'. הנה לכאורה קשה למה לא צוה יעקב לבניו כשירדו למצרים שלא יתעסקו בדבר הלכה. ועוד קשה האידך יכול יוסף לצוותם שלא יתעסקו בדבר הלכה הלא איתא בגמרא (קידושין ל.) לעולם ישליש אדם שנותיו שליש במקרא שליש במשנה שליש בגמרא,

לב ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

ופריך בגמרא ומי ידע כמה חי, לא צריכא אלא ליומי. נמצא מוכרח אדם ללמוד בכל יום הלכה.

ונראה לכאור על פי ב' הקדמות. א', כי סימן זה היה מסור בידו של יעקב כשלא ימות אחד מבניו בחייו אינו רואה פני גיהנם. והקדמה ב', על פי מאמר חכמינו ז"ל שמובטחים היו האבות שיחיו בכלליות ת"ק שנים כימי השמים על הארץ. והנה ידוע שבאם היה יודע אדם כמה ימי חייו יכול ללמוד שלישי משנותיו מקרא שלישי משנותיו משנה ושלישי משנותיו גמרא. נמצא לפי זה יעקב כשראה שאין יוסף אתו וסבור שהוא מת נמצא נתבטל הבטחה אחת והיה ירא לנפשו שמא נתבטל הבטחה השניה גם כן ולא ידע כמה ימי חייו ולא היה יכול לצוות את בניו שלא יתעסקו בדבר הלכה כי מוכרחים המה ללמוד בכל יום הלכה כנ"ל, אמנם יוסף היה ידע בעצמו שהוא חי ולא נתבטל הבטחה שניה וידע שיש לו ליעקב לחיות כמה שנים וממילא לא נתבטל הבטחה ראשונה גם כן ובוודאי לא ימות אחד מבניו בחייו ויוכלו ללמוד הלכה כשיבואו לביתם ודו"ק.

(קדושת לוי, פרשת ויגש)

מג.

כל העולם כולו נברא בשביל אותו האדם שהוא ד' אמות של הלכה – ועל ידי זה יש לכל העולם כולו שיתוף וחיבור עם ד' אמות של הלכה

כאשר שמעתי מהרב הגאון מפולנאה זללה"ה בשם הרמב"ם ז"ל כי הרמב"ם מקשה על הא דאיתא (ברכות ח'). אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה. אם כן למה ברא כל העולם ומלואו לא היה לו לברוא רק האדם ההוא שהוא סוד ד' אמות של הלכה.

ותירץ כי כל העולם כולו נברא בשביל אותו האדם שהוא ד' אמות של הלכה ואם האיש ההוא היה צריך לחרוש בשעת חרישה ולקצור בשעת קצירה וכן כשהיה צריך לו בגד ללבוש היה צריך הוא עצמו לתקן כל מיני תיקון הצריך, תורתו מתי היתה

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה לג

נעשית ולא היה אפשר לו להיות ד' אמות של הלכה לכן ברא הקב"ה עולם ומלואו זה חורש וזה זורע וזה קוצר וזה טוחן וזהו מתקן מלבוש ונותן לו בכדי שלא יצטרך להפריד עצמו ממלאכתו מלאכת שמים, ועל ידי זה יש לכל העולם כולו שיתוף וחיבור עם ד' אמות של הלכה.

(דגל מחנה אפרים, פרשת צו ד"ה או)

מד.

פשפש ולא מצא יתלה בביטול תורה, שלא עסק בארבע אמות של הלכה – כי שם ביתו יתברך

ואם תראה שנוגב מבית האיש, כי אבר העושר ההוא ועשה לו כנפים, יפשפש במעשיו עד ימצא מי הוא זה ואיזה הוא העון ההוא אשר גרם ונגב ממנו ממונו והביאו לידי ייסורי עוני הגדול מכלם. ואם פשפש וימצא הנגב והכיר עונו אשר נגב ממנו ממונו, ושב עד ה' בהכיר רשעו, אז ה' ישלם שנים לרעהו זה השב אליו.

אך אם לא ימצא הנגב כי פשפש ולא מצא, אז יתלה בביטול תורה, ונקרב בעל הבית אל האלהים, בארבע אמות של הלכה כי שם ביתו יתברך. אולי זה היה עונו. ומה שאמרתי שיתלה בביטול תורה הוא אם לא שלח ידו במלאכת רעהו, שלא גזל או נגב או עשק את עמיתו, כלומר שאם שלח ידו אין צריך לפשפש כי ודאי מצאהו עון זה.

(תורת משה לרבינו האלשי"ך, שמות כב, ז)

מה.

אין לו להקב"ה בעולם הזה אלא ארבע אמות של הלכה – ואז כאשר על ידי עסק התורה למטה, ממשיך שפע שורש תורה שעוסקים בה למעלה

ועל כן היטיבו אשר דברו חכמינו ז"ל שעל ידי פרק אחד או הלכה אחת יתן מימיו, ושזהו אומרו ודברתם אל

לד ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

הסלע כי הוא הדבר בעצמו. ועל כן על ידי המטה, כמדובר למעלה, החזיקו ארבע אמות את כל ישראל.

והוא, כי במקום הבאר שמכח תורה שבעל פה, תוך ארבע אמות, שם הוא יתברך. כי אין לו להקב"ה בעולם הזה אלא ארבע אמות של הלכה. ובאותן ארבע אמות, ישנו פרק אחד או הלכה אחת. ועל ידי כן יתקיים מאמר הכתוב שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה שכינה שרויה ביניהם שנאמר אז נדברו וכו'. וזהו ודברתם אל הסלע פרק או הלכה, שידברו בין שניהם. אז כאשר על ידי עסק התורה למטה, ממשיך שפע שורש תורה שעוסקים בה למעלה.

כן הבאר שהוא מרוחניות קדושת תורה שבעל פה, יוציא וימשיך מימיו על ידי שכינה השרויה מלמעלה ביניהם, ומתעורר ונפתח באר המים, כי היא בחינת תורה שבעל פה כנודע.

(תורת משה לרבינו האלשי"ך, במדבר כא, יג)

מז.

הקב"ה יחסה עליו כנפיו להציל אותו מכל גזירות רעות, ותפלתו תהיה קרובה להתקבל, ונכסיהון מתברכין בכל הברכות

כי יש לשכינה ד' אמות של הלכה הליכות עולם לו שהקב"ה יחסה עליו כנפיו להציל אותו מכל גזירות רעות ותפלתו תהיה קרובה להתקבל ונכסיהון מתברכין בכל הברכות אמן.

(קב הישר, פרק מ"ט)

מז.

השכינה נקראת ה'כל"ה, בהיפוך אתון הלכ"ה – וזהו סוד יחוד קוב"ה ושכינתיה

כי ידוע מה שאמרו רז"ל "שאין להקב"ה בעולמו אל' ד' אמות של הלכה" והיינו ד' אותיות של שם אדנ"י שנקראת שכינה קדישא והיא ה' אחרונה שבשם ה' שנקראת כלה, וע"כ נקראת ה'כל"ה שהן

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה לה

בהיפוך אתויון הלכה. וזהו פוד של ד' אמות של הלכה, דהיינו יחוד שם ה' בתוך של ה' בחבור כזה יאהדונה"י שהוא יחוד הקב"ה ושכינתיה.

(קב הישר, פרק ק')

מח.

אין להקב"ה בעולמו משכן ומכון לשבתו, אלא ארבע אמות של הלכה, שהוא רצונו יתברך וחכמתו, המלוכשים בהלכות הערוכות לפנינו

ומשחרב בית המקדש, אין להקב"ה בעולמו משכן ומכון לשבתו הוא יחודו יתברך, אלא ארבע אמות של הלכה, שהוא רצונו יתברך וחכמתו, המלוכשים בהלכות הערוכות לפנינו.

(ספר התניא ח"א פרק ל"ד)

מט.

כל זמן שיושב באהל תורה בד' אמות של הלכה וקובע מקום לתורתו, אויביו נופלים תחתיו

כי תצא למלחמה על אויבך (דברים כא י). הוה ליה למימר כי תלך. והנראה דהתורה מרמזת דמיד כשיצא האדם מאהלו אוהל תורה, מיד מעותר למלחמה מאויביו הם המקטריגים והמנגדים, כי כל זמן שיושב באהל תורה בד' אמות של הלכה וקובע מקום לתורתו, אויביו נופלים תחתיו (ברכות ז' ע"ב).

(אגרא דכלה פרשת כי תצא)

לו ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

נ.

מזמן שהקדושה נתגרשה כל כך אצל כל אדם, צריכין לראות שלהיכן שהולכים, לא לצאת מד' אמות של הלכה של תורה, רק בכל הגילגולים צריכין להחזיק במשפטי התורה

איתא במשנה עירובין (פרק ד' משנה א), מי שהוציא אהו גוים, או רוח רעה - אין לו אלא ד' אמות. בשם הרבי ר' בונם ז"ל, על הגמרא (ברכות ח ע"א), מיום שחרב בית המקדש, אין לו להקב"ה בעולמו, אלא ד' אמות של הלכה בלבד.

היינו, מזמן שהקדושה נתגרשה כל כך אצל כל אדם, וצריכין לראות שלהיכן שהולכים - לא לצאת מד' אמות של הלכה, של תורה. וזהו, מי שהוציא אהו גוים או רוח רעה, אין לו אלא ד' אמות. שזהו העצה, שבכל הגילגולים צריכין להחזיק במשפטי התורה. [אמרי אמת גור, בראשית תרפ"ט, לבסוף].

(קול מבשר ח"ב, ברכות)

נא.

כשנעשה שלחנו ד' אמות של הלכה אז הוא נעשה דוגמת בית המקדש

משחרב בית המקדש אין להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה וכשנעשה שלחנו ד' אמות של הלכה אז הוא נעשה דוגמת בית המקדש.

(פרי צדיק, עת האוכל, אות ז')

נב.

ד' אמות של הלכה יש לו קדושת ארץ ישראל – אויר ההלכה מחכים כמו אויר ארץ ישראל – הלכה פסוקה מזככת המחשבה, ומוציא המחשבות זרות והדמיונות מהלב

ולחיות מחשבות זרות מן האוירים – אויר של ארבע אמות של הלכה מכנים בלב מחשבת דברי תורה ומוציא דמיון. מה שאין בן מקום תפילה

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה לז

התפילה אינו היפך המחשבות זרות אדרבה אז מתגברים, אין אורו מוציא מחשבות זרות מלב.

ושמעתי כי ארבע אמות של הלכה יש לו קדושת ארץ ישראל ואם כן אורה מחכים כמו אור ארץ ישראל. וחכמה הוא היפוך דמיון כשזה קם זה נופל. ומסיר אזנו וגו' תפילתו תועבה (שבת י'). פירוש תועבה נקרא כשמליאה מחשבות זרות ודמיונות והתפילה היא עבודה שבלב ומאחר שהלב מלא מחשבת פיגול הוא חס ושלום כמו עבודה זרה ותועבה. רק דהשם יתברך צורו וגואלו כנוכר לעיל. אבל אם מסיר אזנו משמוע תורה שהיא המצלת מדמיון והוא פושע בעצמו שלא לינצל אז חס ושלום תפילתו וכו' שאין השם יתברך גואלו. אבל איך סבר זמן תורה לחוד ותליא בפלוגתא דברכות (ל"א). אם עומדים להתפלל מתוך הלכה פסוקה שהיא המזככת המחשבה או מתוך כובד ראש זהו כדברי האומר זמן תפילה לחוד שאין לו חיבור עם תורה רק על ידי כובד ראש מיראת שמים שבלבו יוציא המחשבות זרות והדמיונות מהלב.

(צדקת הצדיק, אות רט)

נג.

ארבע אמות של הלכה קדוש בקדושת ארץ ישראל שאור ארץ העמים נפלט מתוכו לגמרי מכל צד על ידי החרב דשתי פיות ונכנס אור קדוש

וכמו ששמעתי דארבע אמות של הלכה קדוש בקדושת ארץ ישראל שאור ארץ העמים נפלט מתוכו לגמרי מכל צד על ידי החרב דשתי פיות ונכנס אור קדוש דדברי תורה שזהו אור ארץ ישראל דלכך מחכים כמדת התורה מחכימת פתי.

אבל בית הכנסת ותפילה אין מועיל כלום כשכבר פגע ומוכרך בהרהורים ומחשבות זרות כי גם כל תפילתו תהיה כן מליאה מחשבות זרות. רק צריך לכוין את לבו להתרחק ממחשבות זרות ואז על ידי תפילה יוכל לפעול להכניס בעומק הלב מחשבות קדושות ולהרוג הרע

לח ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

ממרחק כענין (ירמיה ט' ז') חץ שחוט לשונם שהלשון דוגמת החץ להרוג מרחוק וזהו על ידי התפילה וכמו שמובא בתיקונים (סוף תיקון י"ג ושאר מקומות) דזריק ביה גירא בתר גירא.

(צדקת הצדיק, אות רכג)

נד.

האוצר של יראת שמים שהוא בבית גנזיו דהשם יתברך, הן הם גם כן הארבע אמות של הלכה, שאין לו להקב"ה בעולמו משחרב בית המקדש אלא הם – ומזה בא לשלימות הקדושה מה שמקדשין אותו מלמעלה להכניס קדושה בכל מעשיו הגופניים

והאוצר של יראת שמים הוא בבית גנזיו דהשם יתברך כמו שאמרו בברכות (ל"ג ע"ב), והן הם גם כן הארבע אמות של הלכה, שאין לו להקב"ה בעולמו משחרב בית המקדש אלא הם כמו שאמרו שם (ח').

דלאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא הוא רק כאשר השם יתברך שוכן תוך לבו וכמו שאמרו בסנהדרין (צ"ג ע"ב) וה' עמו שהלכה כמותו שאז זוכה לשלימות התורה שבעל פה המשכת חכמה תתאה מחכמה עילאה. ורוח מקודש העליון על ידי שלימות היראה שבלבו דזוכה ליראת ה' היא חכמה ומזה בא לשלימות הקדושה מה שמקדשין אותו מלמעלה להכניס קדושה בכל מעשיו הגופניים וחמדת היצר שזה אי אפשר אלא על ידי שלימות התורה המתבלת היצר שאינו נכפה ומתבטל רק נתתבל ונעשה טוב מאד.

(ישראל קדושים, אות ו)

נה.

ארבע אמות של הלכה זהו משכן הקב"ה שהוא הצלם אלקי חופף עליו ושוכן בקרב מוחו בהתבוננו בהלכה ותורת ה'

ועל זה אמרו (ברכות ח'). אין להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה זהו משכן הקב"ה שהוא הצלם אלקי

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה לט

חופף עליו ושוכן בקרב מוחו בהתבוננו בהלכה ותורת ה'. ואיתא משחרב בית המקדש רצה לומר דשם היתה השראת שכינתו יתברך שמו בעולם עדיין היא נמצאת בנפש שהיא בכל חלקיה דוגמת בית המקדש כמו שמובא בזהר. ועל ידי זה תזרת להיות בעולם שהנפש מוגבלת בגוף שהוא מוגבל במקום והמקום הוא בעולם.

(דובר צדק, קונטרס נר המצוות, מ"ע א')

נר.

ארבע אמות הוא מקומו של אדם בכל מקום, ולכן אמרו "ארבע אמות של הלכה", רצה לומר 'הלכה', 'ההילוך והנהגה על פי התורה'

ואמרו ז"ל (עירובין מ"ח.) ארבע אמות הוא מקומו של אדם בכל מקום ולכן אמרו ארבע אמות של הלכה רצה לומר הלכה ההילוך והנהגה על פי התורה, [וכך קיבלתי דארבע אמות של הלכה אין רצונם לומר לימוד הלכה דוקא אלא ההתנהגות על פי הלכה].

(הערת המו"ל: אבל אין יכולין להתנהג על פי החלכה אם לא לומדים מקודם ההלכות).

(דובר צדק, קונטרס נר המצוות, מ"ע א')

כל כתות החיצונים מצטרפים בהכרח להסתלק ולהתגרש מד' אמות של הלכה, וזר לא יקרב בהיכלו כי קדוש יאמר לו – הד' אמות של הלכה בלבד הן הנה ד' אמות הללו ששורה בהם ד' אותיות שמו הגדול שנסקלו מאבן ונפנו ממכשול, כמאמר הכתוב פנו דרך ה', כי ד' אמות הללו הוא דרך ה' השראת שמו יתברך, וזר לא יקרב אליהם כי קודש הם – "קונות לו בכל מקום", אפילו ברשות הרבים מקום החיצונים שאינם חפיצים ברשות היחיד רשות יחידו של עולם ברוך הוא, מכל מקום בכל מקום הילוכו של אדם קונות לו ד' אמות הללו, שהחיצונים מסתלקין ובורחין מהם, והם להקב"ה בלבד

ועל זה רמזו חז"ל (בבא מציעא י'). ד' אמות של אדם קונות לו בכל מקום. כי לצד השראת שמו של מקום ברוך הוא עליו הנה כח אורו יתברך מתנוצץ עליו לארבע פנותיו בד' אמותיו מארבע אותיות שמו יתברך. ועל כן מצטרפים בהכרח כל כתות החיצונים להסתלק ולהתגרש מד' אמות הללו.

ועל כן אמרו ד' אמות של אדם. כלומר במי שנקרא אדם, קונות לו ד' אמות הללו, וזר לא יקרב בהיכלו כי קדוש יאמר לו. ועל כן אמרו (ברכות ח'). מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד. כי הן הנה ד' אמות הללו ששורה בהם ד' אותיות שמו הגדול שנסקלו מאבן ונפנו ממכשול כמאמר הכתוב (ישעיה מ', ג) פנו דרך ה'. כי ד' אמות הללו הוא דרך ה' השראת שמו יתברך, וזר לא יקרב אליהם כי קודש הם.

על כן אמרו קונות לו בכל מקום. פירוש אפילו ברשות הרבים הרומז אל מקום החיצונים הנקראים רשות הרבים שאינם חפיצים ברשות היחיד רשות יחידו של עולם ברוך הוא. מכל מקום בכל מקום הילוכו של אדם ובודאי אינו הולך בלא תורה ובלא תפילה, קונות

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה מא

ל' ד' אמות הללו, שהחיצונים מסתלקין ובורחין מהם, והם להקב"ה בלבד.

(באר מים חיים פרשת תצא)

נח.

רק הד' אמות של הלכה היא כתריס בפני המקטרגים

והנה בש"ס (ברכות ח'). מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד, היינו אף שהתפילה עולה לרקיע דרך מקום המקדש, כבש"ס (שם ל.) יכוון את לבו כנגד בית קדשי הקדשים, אף שהוא בחורבנו, מכל מקום כמה מקטרגים ממלאים את כל האויר שאינם מניחים לתפילה לעלות, ורק ע"י ד' אמות של הלכה שהיא כתריס בפני המקטרגים.

(שם משמואל פרשת ויצא, שנת תרע"ב)

נט.

מצות קימה הוא ד' אמות בשביל הד' אמות של הלכה – קומתו של אדם ד' אמות

אמר לו רבי עד כמה יהיה רחוק ויתחייב לקום אמר לו ד' אמות יוכל אדם להכיר שבשבילו קם, אמר לו ואימא מלא עיניו בקימה ד' אמות בהידור, אמר לו לכתוב תקום מפני שיבה והדרת פני זקן אבל עתה שהסמך תקום והידור מה הידור ד' אמות אף תקום ד' אמות, אמר לו ולכתוב הכי ויהיה מצות קימה בד' אמות (נראה לי שצריך לומר כמלא עינו) אמר לו קומת אדם כמה הוא ד' אמות ואלה הם ד' אמות של הלכה על כן מצות קימה הוא ד' אמות.

(ספר הקנה - ד"ה ענין יראת המקום)

מב ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה

ס.

ויתן לך האלקים: א) טל השמים, ב) ומשמני הארץ, ג) ורוב דגן, ד) ותירוש, הד' דברים הללו הן הן ד' אמות של הלכה, ואנחנו בגלות אין לנו אלא ארבע מדות אלו

ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש (בראשית כז, כח). טל השמים נצח משמני הארץ הוד ורוב דגן יסוד ותירוש מלכות הן הן ד' אמות של הלכה ארבע מדות בהולכי לבית המדרש ומן עשרה דברים האמורים בכוס שהם "ספירות. וא"ר יוחנן אנו שאנחנו בגלות אין לנו אלא ארבע הן הן ד' מדות אלו וסימן הולך על גחון בגלות תחת נחש שהולך על גחון אז הולך על ארבע.

(מגלה עמוקות על התורה, פרשת תולדות)

סא.

העומד להתפלל מתוך ד' אמות של הלכה הקליפה בורחת מפני שרה גבירתה

ויעקב עשה תקנה לזה ויקח מאבני המקום סוד תורה שמתוך דברי תורה אם אבן נמוח ובזה מברית כח הקליפות כמו שכתוב (משלי כח) מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה אבל העומד מדברי תורה להתפלל מתוך ד' אמות של הלכה נמצא הקליפה בורחת מפני שרה גבירתה.

(מגלה עמוקות על התורה, פרשת ויצא)

סב.

"ושכנתי בתוכם", בכל מקום שהם יעשו לי מקדש ד' אמות של הלכה שם אשכון בתוכם – "ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלקים זה", "יעקב אמרם על "ארבע אמות של הלכה", כי ז"ה כל האדם

והנה ענין קיטון שצוה המלך לבנות לבתו להיות אצלה דרשו ז"ל מזה שאמר ושכנתי בתוכם ולא אמר בתוכו אבל קאי על קיטון זה

ארבע אמות קונטרס ה' של הלכה מג

בכל מקום שהם יעשו לי מקדש ד' אמות של הלכה שם אשכון בתוכם כי לפרוש ממנה איני יכול וזה נרמז ג"כ במ' שתומה שבתוכ"ם שהיא מרובעת כי בתוך מרובע של ד' אמות שם השכינה שורה כמו שאמר (בראשית לב) יעקב כאשר ראם שתומה על ארבע אמות של הלכה מחנה אלקים ז"ה כי ז"ה כל האדם.

(מגלה עמוקות על התורה, פרשת תרומה)

סג.

ארבע אמות בגימטריא תש"ך – חלל אוהל מועד היה גם כן תש"ך – בשלשים יום יש תש"ך שעות – גם אדם צריך לזה המספר של תש"ך הוא קרבן לה' לקיים ופדויו מבן חודש

ארבע אמות של הלכה ארבע אמות בגימטריא תש"ך וידבר ה' אליו מאוהל מועד שחלל אוהל מועד היה גם כן תש"ך מזה הטעם כל ששהא שלשים יום באדם אינו נפל. הטעם כי בשלשים יום יש תש"ך שעות ובזה היקף האדם את מדת החסד בכללות יו"ד לכן אינו נפל וזה אמר אדם כי יקריב מכם שגם אדם צריך לזה המספר של תש"ך הוא קרבן לה' לקיים ופדויו מבן חודש (במדבר כה) תפדה אבל פחות מבן חודש אין לו יקר פדיון נפשו.

(מגלה עמוקות על התורה – פרשת ויקרא)

(הערת המו"ל: מזה רואין גודל הענין והנחיצות בענין לחלק לימוד ההלכות בשלשים יום, הן בענין שלשים יום קודם החג, והן בענין לחלק כל שו"ע או או"ח או הלכות שבת וכו' ללמוד במעגל החודש, ואפשר שזה ג"כ הטעם של המחבר רבינו יוסף קארו זיע"א על מה שחילק הדי חלקי שו"ע בשלשים יום, עיין בהקדמת מרן הביי לשו"ע).

סד.

אין עומדין להתפלל אלא מתוך הלכה פסוקה, לפי שאין להקב"ה בעולמו רק ד' אמות של הלכה

אין עומדין להתפלל אלא מתוך הלכה פסוקה מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה לפי שאין להקב"ה בעולמו רק ד' אמות של הלכה.

(מגלה עמוקות על התורה, פרשת אחרי)

סה.

הד' תיבות "ה'ריעו ל'ה' כ'ל ה'ארץ" שהראשי תיבות שלהם הלכ"ה, הם בסוד הארבע אמות של הלכה

ולפי שאמרו (ברכות לא.) אין עומדין להתפלל אלא מתוך דבר הלכה, לכן רמז ה'ריעו ל'ה' כ'ל ה'ארץ, ר"ת הלכ"ה. ואמר ד' תיבון בסוד ד' אמות של הלכה (שם ת.), שהוא סוד ד' אתון של שם.

(מגלה עמוקות על ואתחנן, אופן רלט)

